

MESLEK SEÇİMİ

Kişinin gelecekteki yaşam tarzını belirlenmesinde dönüm noktası olan mesleğini seçmesi; doğru ve isabetli karar vermesi tüm hayatının kalitesini ve mutluluğunu etkiler. Çocukların gelecekte kendilerine uygun mesleği bulabilmesindeki en büyük sorumluluk ise anne-babalara düşüyor. Ailelerin çocuklarını çok iyi tanınması, yakından takip etmesi ve onların büyüme süreçlerinde yer alması çok önemlidir. Çünkü onları artıları ve eksileri ile en iyi aile tanıyabilir.

ÖZELLİKLE İLKOKUL ÇAĞINDA İYİ İZLEYİN

Hayal gücü, öğretilenleri yapabilme kabiliyetleri daha fazla olan çocuklar teknik meslekler için daha uygun olabiliyor. Kompozisyonları seven, yazmaya, çizmeye odaklı olanlar ise sosyal branşlarda daha başarılı olurlar. Aletlerle, somut araçlarla çok fazla ilgili, oyuncak arabasını modifiye etmeye çalışan, yeni bir ürün ortaya çıkarma gayretinde olan çocuklar mühendislik gibi tekniğe dayalı mesleklere ilgi duyabiliyor. Özellikle ilkokul çağı yani 6-10 yaş aralığı zekâlarının, algılarının en parlak evre olduğu için önemlidir. Bu dönemde kolay öğreniyor ve bilgileri hafızalarına hızla kaydediyorlar.

KENDİLERİNİ KEŞFETMELERİNE İMKÂN VERİN

Yetişkinler, onlar için kendilerini keşfedebilecekleri, yaratıcılıklarını ortaya çıkarabilecekleri oyun alanları yaratabilir. Bu sayede çocuklar tecrübe edinerek, farkında olmadan meslekleri tanıma fırsatı bulabilir. Örnek olarak bir müzik aletiyle oynayan bir çocuğun duygusal özellikler taşıdığı, bedensel zeka, mantık ve matematiksel zeka ile müzik zekasının daha fazla geliştiği, bu nedenle meslek olarak müzisyenlik, yazarlık ya da matematik bilimleri alanlarında çalışacağı yönünde düşünceler vardır. Aynı şekilde küp bloklar ve oyun hamuruyla oynamaktan hoşlanan bir çocuğun görsel zeka, mantık matematiksel zeka ve bedensel zeka açısından ileride olacağı ve meslek olarak da ressam veya heykeltıraşlık türü bir sanatsal alanı seçeceği önerilmektedir. Buna göre topla oynayan bir çocuk için de bedensel zeka, sosyal iletişim zekası, görsel zeka gibi zeka türlerinde üstün olduğu, hareketle ilgili mesleklerde başarılı olabileceği ve sporun değişik dalları, organizasyon ya da mimarlık gibi mesleklere yöneleceğinden söz edilmektedir.

KİŞİLİKLERİNİ DİKKATE ALIN

Sadece anne babanın istediği mesleğin çocuğa katkısı olmaz. Yap boz gibi "Avukat olacaksın, mühendis olmalısın" gibi söylemler, ciddiyetsizliğe neden olur, oyun algısı yaratır. Anne babaların çocuklarına yönelik hayaller kurmaları ve beklentiler oluşturmaları son derece normaldir ancak bu hayalleri bir kimlik olarak çocuğa giydirmeleri ve zorlamaları yanlıştır. Maalesef günümüzde birçok ebeveynin kendi hayallerini, olmak istedikleri ama olamadıkları meslekleri çocuklarına dayattıkları ve zorladıkları sıklıkla gördüğümüz bir durum. Böyle bir zorunlu seçim yapmak ise hem çocuğa, hem de aileye ömür boyu mutsuzluk olarak geri dönüyor. Ailelerin bu konuda çok iyi düşünmeleri ve karar vermeleri gerekiyor.

ANNE-BABA BU KONUDA NELERE DİKKAT ETMELİ?

- Çocuğun kişisel özelliklerini çok iyi gözlemleyin.
- İlgi duyduğu alanları tanımaya çalışın.
- Kuvvetli olduğu yönlerini keşfetmek ve keşfetmesine yardımcı olmak
- Onların hayal gücünü, kabiliyetini göz ardı etmeyin.
- Baskıdan uzak durun. Kesin yargılarda bulunmayın.
- Yeteneklerini ortaya çıkarmalarına imkân verin.
- Başardığı her konuyu takdirle karşılayın.
- Araştırma ve inceleme isteklerini ertelemeyin veya engel olmayın.
- Çocuklarınızla yakından ilgilenin ve büyüme süreçlerinin her bir aşamasında yer alın.

YETENEKLERİM

Yetenek bireyin bir işi başarma potansiyeline işaret eder.

1)Zihinsel Yetenekler: Bu yetenek türü genel öğrenme becerisi anlamına gelir. Bir başka anlatımla okulda başarılı olmak için gereken yeteneklerdir.

Sözel yetenek sözcüklerin anlamını bilme, okuduğu bir metni anlama ve bir düşünceyi sözcüklerle etkili bir biçimde anlatabilme yeteneğidir. Bu yeteneği gelişmiş gençler okulda sözel derslerde daha başarılı olurlar. Gazeteciler, yazarlar, avukatlar, komedyenler, siyasetçiler, satış elemanları, çevirmenler ve öğretmenlerin bu yeteneğe sahip olmaları gerekir.

Sayısal yetenek ise aritmetik hesaplamaları hızlı ve doğru bir biçimde yapabilme yeteneğidir. Matematikçilerin, mühendislerin ve mantık bilimcilerin bu yeteneğe sahip olması beklenir.

2)Bedensel Yetenekler: Bedenle yapılan aktivitelerde kendini gösterir. Bu yetenek bireyin bedensel etkinliklerde başarılı olmasını sağlar. Bedensel yetenekler kendi içerisinde farklı alanlara ayrılır.

El ve Parmak Becerisi

Elleri ve parmakları çabuk ve ustalıkla kullanabilme becerisidir. Kuyumculuk, cerrahlık, saat tamirciliği, mimarlık, cerrahlık, diş hekimliği, kaynakçılık, marangozluk, fizik tedavi, el sanatları, paketleme gibi işlerde çalışanların bu beceriye sahip olmaları beklenir.

Yaratıcı Bedensel Yetenek

Kareografi, dans, oyunculuk, aktörlük, film yönetmenliği vb. mesleklerde gerekli olan bir yetenektir.

Sportif Beceriler

Dikkat, çeviklik, bedeni kontrol etmeyi gerektiren bir yetenek türüdür. Sporcuların bu yeteneğe sahip olması beklenir.

Bedensel Koordinasyon

Göz ile elleri, parmakları veya ayakları hızlı, doğru ve koordineli bir biçimde kullanabilme yeteneğidir. Şoförler, diş hekimleri, mimarlar, marangozlar, giyim üretim teknolojileri alanında çalışanlar ile sporcuların bu beceriye sahip olmaları beklenir.

Jest ve Mimikleri Kullanma Becerisi

Düşüncelerini bedenleriyle, jest ve mimikleriyle iyi ifade edebilme yeteneğidir. Modern dansçıların, pantomim sanatçıların vb. bu yeteneğe sahip olması beklenir.

Sevdiğiniz işi yaparsanız, bir gün bile çalışmış sayılmazsınız.

Duyusal ve Algısal Yetenekler

Bir uyarıcıyı algılama ya da fark etmeyi sağlayan görsel, işitsel kapasite ile ilgili yeteneklerdir. Bu yeteneğin de farklı türleri vardır:

Görüş Keskinliği

Bu özelliği gelişmiş bireyler cisimleri daha net ve ince detaylarıyla görebilirler. Elektrikçilerin, oto elektrikçilerin, fotoğrafçıların, pilotların bu yeteneğe sahip olmaları beklenir.

Görsel Algı

Görsel uyarıyı tanıma, ayırt etme ve yorumlama yeteneğidir. Bu özelliği olan kişilerin çalıştığı bölümlerde makine arızaları ve iş kazaları daha az görülür.

Renk Algısı

Bu yetenek renklerdeki benzerlikleri ve farklılıkları algılama, aynı renkteki iki cisimde ton farklılığını görebilme gücünü ifade eder. Fotoğrafçıların, mimarların, görsel tasarımcıların, cam mamul imalatçıların renk algısının iyi olması beklenir.

İşitsel Algı

Farklı sesler arasındaki farklılığı algılayabilme becerisidir. Bu yetenek müzisyenlerde çok önemlidir.

Dokunsal Algı

Nesnelerin şekil, boyut, sert-yumuşak, pürüzlü-pürüzsüz vb. özelliklerini dokunarak ayırt edebilme yeteneğidir.

Koku Algısı

Farklı kokular arasındaki ayrımı fark edebilme yetisidir. Besin ve parfüm endüstrisinde aroma (hoş koku) veya kokuyu yaratma veya kopyalama görevi olan uzmanların bu algısının yüksek olması beklenir.

Tat Algısı

Farklı tatlar arasındaki ayrımı algılayabilme yetisidir. Yiyecek ve içecek sektöründeki mesleklerde çalışan aşçıların ve gurmelerin üstün bir tat algısına sahip olmaları beklenir.

3)Uzay-Mekân İlişkileri Yeteneği: Cisimleri iki veya üç boyutlu olarak görebilme veya geometrik şekilleri farklı açılardan bakıldığında anlama veya zihinde canlandırma yeteneğidir. Bu yetenek, sanatsal ve görsel tasarım yapmayı gerektiren harita mühendisliği, mimarlık, iç mimarlık, peyzaj mimarlığı, grafik tasarımcılık, endüstri ürünleri tasarımcılığı, ressamlık, heykeltıraşlık, diş hekimliği, terzilik, marangozluk ve şehir planlamacılığı gibi mesleklerde çok gereklidir.

4)Şekil Algısı: Birbirine oldukça benzeyen iki görseli karşılaştırabilme, cisimlerin uzunluk, genişlik gibi ölçüleri arasındaki küçük farklılıkları görebilme yeteneğidir. Teknik ve plastik sanatlarda, diş hekimliğinde, çiçek, örgü, nakış ve dokumacılık gibi alanlarda gerekli bir yetenektir.

5)Mekanik Yetenek: Bu yetenek bireyin makineleri kurabilme, onarma veya montaj yapabilme konusunda geliştirdiği beceridir. Makine tamiri ve üretimi alanında çalışanların bu yeteneğe sahip olması beklenir.

6) Büro İşleri Yeteneği: Ofis işlerinde çalışanlarda, büro memurlarında ve sekreterlerde olması gereken bir yetenektir.